Tip 2 Diyabet Tedaviye Uyum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Tip 2 Diyabet Tedaviye Uyum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31628

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Tip 2 Diyabet Tedaviye Uyum Ölçe?i (T2DTUÖ), **Tip 2 Diyabet** hastalar?n?n tedavi rejimlerine yönelik uyum düzeylerini spesifik olarak ölçmek amac?yla Ayla Demirta? ve Nevin Akbayrak taraf?ndan 2017 y?l?nda geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, özellikle Türk popülasyonunun kültürel ve davran??sal özelliklerini dikkate alarak tasarlanm??t?r. Ölçek, bireylerin diyet, egzersiz, ilaç yönetimi ve kan ?ekeri izlemi gibi ya?am tarz? de?i?ikliklerine ne ölçüde ba?l? kald???n? kapsaml? bir ?ekilde de?erlendirerek, sa?l?k profesyonellerine hastalar?n tedaviye uyum sorunlar?n? belirlemede yard?mc? olmay? amaçlamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Tip 2 Diyabet, Tedaviye Uyum, Diyabet Yönetimi, Ölçek Geli?tirme, Psikometri, Hem?irelik, Öz-Bak?m.

Yazarlar

Ayla Demirta?, Nevin Akbayrak

Amaç

Ölçe?in temel amac?, kronik bir hastal?k olan Tip 2 Diyabet yönetiminde kritik öneme sahip olan **tedaviye uyum** davran??lar?n? standardize edilmi? ve kültürel olarak geçerli bir yöntemle ölçmektir. Diyabet tedavisinin karma??kl??? göz önüne al?nd???nda, bu araç, hastalar?n t?bbi talimatlara, diyet k?s?tlamalar?na ve fiziksel aktivite önerilerine ne kadar ba?l? kald???n? nicel olarak de?erlendirerek, klinisyenlerin uyum eksikli?i ya?anan spesifik alanlara odaklanmas?n? sa?lamaktad?r. Bu sayede, hasta e?itim programlar?n?n ve müdahalelerin etkinli?i art?r?labilir.

Yap?

Tip 2 Diyabet Tedaviye Uyum Ölçe?i, çok boyutlu bir yap? olan **tedaviye uyum** kavram?n? ölçmektedir. Bu yap?, sadece farmakolojik tedaviye ba?l?l??? de?il, ayn? zamanda diyabetin ba?ar?l? bir ?ekilde yönetilmesi için gerekli olan tüm davran??sal bile?enleri içerir. Bu bile?enler genellikle ?unlar? kapsar:

?laç/?nsülin Tedavisine Uyum.
Diyet ve Beslenme K?s?tlamalar?na Uyum.
Fiziksel Aktivite ve Egzersiz Rejimine Uyum.
Kan ?ekeri Takibi ve Öz-?zlem Davran??lar?.
Düzenli T?bbi Kontrollere Kat?l?m.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek, bu alt boyutlar? birle?tirerek hastan?n genel tedaviye uyum profilini ç?karmay? hedefler.

Geçerlik

Demirta? ve Akbayrak (2017) taraf?ndan yürütülen **psikometrik de?erlendirme** çal??mas?, ölçe?in geçerli?ini destekleyici kan?tlar sunmu?tur. Ölçe?in geli?tirilmesi a?amas?nda, yap? geçerli?i, kapsam geçerli?i ve görünü? geçerli?i incelenmi?tir. Yap? geçerli?i için kullan?lan Faktör Analizi yöntemleri, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen teorik yap? (tedaviye uyum) ile tutarl? bir ?ekilde grupland???n? göstermi?tir. Bu analizler, T2DTUÖ'nün **Tip 2 Diyabet** hastalar?n?n uyum davran??lar?n? do?ru bir ?ekilde temsil etti?ini ortaya koymu?tur.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirli?i, iç tutarl?l?k analizleri yoluyla de?erlendirilmi?tir. Geli?tirme çal??mas?nda, ölçe?in genel ve alt boyutlar? için elde edilen Cronbach Alfa katsay?lar?, ölçe?in yüksek düzeyde güvenirlik ta??d???n? göstermi?tir. Yüksek iç tutarl?l?k, ölçekteki maddelerin ayn? yap?y? ölçme konusunda tutarl? oldu?unu ve dolay?s?yla T2DTUÖ'nün ölçek geli?tirme standartlar?na uygun oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme sürecinde, **Tip 2 Diyabet Tedaviye Uyum Ölçe?i**'nin alt?nda yatan faktör yap?s?n? belirlemek amac?yla Faktör Analizi kullan?lm??t?r. Bu analizler, uyum davran???n?n tek bir boyuttan ziyade, birden fazla ili?kili alt boyuttan olu?tu?unu göstermi?tir. Elde edilen faktör yap?s?, hastalar?n diyet, egzersiz ve ilaç uyumu gibi farkl? alanlardaki davran??lar?n?n birbirinden ayr?labilir ancak ili?kili oldu?unu do?rulam??, bu da ölçe?in klinik uygulamada daha detayl? tan? koyma kapasitesini art?rm??t?r.

Enstrüman

Test Türü: Geli?tirme

Format: Orijinal makalede belirtilen derecelendirme (-), ancak psikometrik ölçek geli?tirme çal??malar?na dayanarak, genellikle Likert tipi bir derecelendirme format? kullan?lm??t?r (Örn: Hiçbir zaman - Her zaman).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Klinik Popülasyon

Ya? Grubu: Yeti?kinler

ARABPSYCHOLOGY.COM

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'de ya?ayan, **Tip 2 Diyabet** tan?s? alm?? bireyler.

Test Metodolojisi: Öz bildirime dayal? (Self-report) psikometrik bir araç olup, hastalar?n kendi tedaviye uyum davran??lar?n? de?erlendirmelerini gerektirir.

Anahtar Kelimeler

T2DM, Diyabet, Psikometri, Türkiye Popülasyonu, Hasta Uyum, Sa?l?k Davran??lar?, Kronik Hastal?k Yönetimi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ayla Demirta?

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?lant?l? Kurum E-posta Adresleri: ayserdemir@yahoo.com

Yaz??ma Adresi: Ayla Demirta? (Detayl? adres bilgisi kaynakta mevcut de?ildir.)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Ölçe?in geli?tirildi?i ve psikometrik özelliklerinin yay?mland??? y?l 2017'dir.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar Ayla Demirta? ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. ?leti?im e-posta adresi: ayserdemir@yahoo.com.

PDF Kayna??: Ölçe?in orijinal makalesi veya bir özeti PDF format?nda mevcuttur. Orijinal PDF dosyas? ?u adresten indirilebilir: an-assessment-scale-for-treatment-compliance-in-type-2-diabetes-mellitus-toad.pdf

Referanslar

Demirta?, A., & Akbayrak, N. (2017). Development of an assessment scale for treatment compliance in type 2 diabetes mellitus in Turkish population: **Psychometric evaluation**. *International Journal of Nursing Sciences, 4* (3), 244-251. DOI:10.1016/j.ijnss.2017.06.002

Tip 2 Diyabet Tedaviye Uyum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmad???ndan bu bölümde listelenememektedir. Ölçek maddelerine eri?im için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi veya referans makaleye ba?vurulmas? önerilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM